

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen en opmerkingen bij het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van de wederopbouwhoeve 't Geuzegat' in Middelkerke (Mannekensvere)

Provincie: West-Vlaanderen

Gemeente: Middelkerke, 8ste afdeling, sectie A

Objectnummer: 4.01/35011/817.1

Dossiernummer: 4.001/35011/106.1

Omschrijving:

wederopbouwhoeve 't Geuzegat', Zwarteweg 22

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

15 MEI 2019

Brussel,

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen en opmerkingen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen Omgeving, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Omgeving

Het advies werd gevraagd op 16 januari 2019.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 16 januari 2019.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.3. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 16 januari 2019.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.2. Advies uitgebracht door de betrokken gemeente Middelkerke

Het advies werd gevraagd op 16 januari 2019.

Gemeente Middelkerke

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht op 19 februari 2019 een gunstig advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 16 januari 2019.

De VCOE bracht op 14 maart 2019 een voorwaardelijk gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies over de criterionota:

De commissie vraagt om verdere duiding te geven bij de opname in de inventaris van de nieuw geïnventariseerde hoeves. Figuur 6 in de criterionota toont dat van de honderden nieuw geïnventariseerde hoeves slechts een deel in aanmerking komt voor opname. Deze figuur wordt evenwel niet verder geduid. Welke criteria werden gehanteerd voor de selectie van nieuw op te nemen hoeves in de inventaris?

Antwoord:

Zoals vermeld in de inleiding licht de criterionota de selectie toe van beschermingswaardige hoeves, niet de selectie van hoeves die nieuw kunnen worden opgenomen in de inventaris van het bouwkundig erfgoed.

De criteria voor de selectie van items voor inventarisatie zijn ingebed in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit zijn de selectiecriteria die worden toegelicht in punt 7 van de criterionota. Deze verduidelijking is toegevoegd aan de criterionota, in een voetnoot.

In het onderschrift wordt figuur 6 bijkomend geduid. Er wordt gewezen op het geringe aantal wederopbouwhoeves dat momenteel nog in aanmerking komt voor opname in de inventaris van het bouwkundig erfgoed.

De commissie stelt vast dat twaalf sites worden weerhouden voor een bescherming als monument. De commissie vraagt in de criterionota verder te duiden hoe deze selectie – uit de veelheid aan (nieuw) geïnventariseerde wederopbouwhoeves – werd bekomen. Daarnaast vraagt de commissie om voor de geselecteerde hoeves een overzichtstabel op te nemen met de toetsing aan de erfgoedwaarden en selectiecriteria uit de criterionota.

Antwoord:

De selectie van beschermingswaardige hoeves gebeurde op basis van de erfgoedwaarden en selectiecriteria zoals omstandig toegelicht in de criterionota. In de beschermingsdossiers van de individuele hoeves wordt de selectie verder toegelicht.

Een overzichtstabel met de erfgoedwaarden van de voor bescherming geselecteerde hoeves wordt toegevoegd.

Een overzichtstabel met de selectiecriteria van de beschermingswaardige hoeves wordt niet opgenomen. Elke hoeve bezit steeds minstens drie van de vijf selectiecriteria (herkenbaarheid, representativiteit en ensemblewerking), waardoor een overzichtstabel weinig illustratief is.

De selectiecriteria zoals toegepast op wederopbouwhoeves in de Verwoeste Gewesten worden toegelicht in de criterionota en in de individuele beschermingsdossiers.

De commissie merkt op dat niet alle twaalf geselecteerde wederopbouwhoeves in één pakket ter bescherming (en voor advies) worden voorgedragen. De reden hiervoor is onduidelijk. In dit verband wijst de commissie bijvoorbeeld op de rechtstreekse (historische en architecturale) link tussen de hoeve Madelstede en de hoeve West-Bellegoed. Deze wordt besproken in het inhoudelijk dossier van hoeve Madelstede, maar is onvoldoende inzichtelijk doordat het dossier voor hoeve West-Bellegoed nog niet beschikbaar is.

Antwoord:

Het totaalpakket van twaalf beschermingswaardige hoeves werd opgedeeld in naar omvang beheersbare pakketten om tegemoet te komen aan de doorlooptijd van de beschermingsprocedure. Dit laat toe om aan de eigenaars van de hoeves een realistische inschatting te geven van het tijdstip van de fasen in de procedure.

Daarnaast is de opstart van de beschermingsprocedure afhankelijk van de toegankelijkheid van de hoeve. Plaatsbezoeken aan en fotoregistratie van de beschermingswaardige hoeves en de opstart van een beschermingsprocedure verlopen bij voorkeur in overleg met de eigenaars.

Behandeling van het advies over het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit:

Over het pakket van beschermingsvoorstellen voor wederopbouwhoeves vraagt de commissie om in de artikelen 1 van de beschermingsbesluiten meer uniformiteit te brengen op vlak van de benaming van de hoeves. Voor de hoeves Pilgrimshof, Foch Farm en Boskasteel wordt enkel de naam vermeld, terwijl voor de hoeves 't Geuzegat, Madelstede en Oosthof tevens een hele opsomming wordt gegeven van de bijhorende siteonderdelen.

Antwoord:

In artikel 1 van het beschermingsbesluit is omwille van de uniformiteit de zinsnede "omvattende het hoeve-erf met het boerenhuis, het langgestrekte stalvolume (met imposante hogere voorbouw), schuur met wagenhuis, erfpijlers, grachtrestanten en aansluitende graslanden met microreliëf" geschrapt. Deze in artikel 1 verwijderde informatie wordt naar artikel 2 verplaatst.

De opsomming van siteonderdelen in artikel 1 van het beschermingsbesluit van de hoeve 'Madelstede' houdt verband met de aanwezigheid van een gedenkkapel en een verlaten vooroorlogse hoeve-site, twee onderdelen die de erfgoedwaarde van de hoeve in sterke mate mee bepalen. Dergelijke in een hoevecontext uitzonderlijke onderdelen zijn niet aanwezig bij de wederopbouwhoeve 't Geuzegat', die bestaat uit reguliere hoevegebouwen die gezien hun evidente aanwezigheid niet worden vermeld in artikel 1 van het beschermingsbesluit. Deze onderdelen worden uiteraard wel vermeld in de beschrijving van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken van het beschermingsbesluit.

De commissie merkt op dat het inhoudelijk dossier voor de hoeve 't Geuzegat aangeeft dat zowel de recente constructies ten zuiden van de stalvleugel en tegen de oostelijke zijgevel van het boerenhuis, als de recente loods ten noordwesten van de hoeve 'boven het maaiveld' van bescherming worden uitgesloten. In tegenstelling tot hoeve Oosthof neemt het afbakeningsplan van hoeve 't Geuzegat deze recente constructies wel mee op in de beschermingsperimeter. Wat betreft de constructies die tegen de historische hoeve werden aangebouwd, vraagt de commissie deze op een plan aan te duiden (bv. In documentatiebijlage). Wat betreft de vrijstaande loods op het perceel 263A vraagt de commissie deze volledig uit de beschermingsperimeter te sluiten. De commissie wijst er op dat het noordelijke tracé van de voormalige walgracht ernstig verstoord is en op heden ook niet meer afleesbaar. De commissie acht de opname van perceel 263A aldus niet verantwoord.

Antwoord:

De recente constructies ten zuiden van de stalvleugel en tegen de oostelijke zijgevel van het boerenhuis, alsook de recente loods ten noordwesten van de hoeve worden in de beschermingsperimeter meegenomen omdat ze binnen en in het geval van de loods op de historisch walgracht zijn gelegen. Dit in tegenstelling tot de recente constructies op de hoeve 'Oosthof' waarnaar de commissie verwijst.

Zoals door de commissie gevraagd worden de recente constructies in de documentatiebijlage op figuur 33 aangeduid. De recente loods ten noordwesten van de hoeve wordt niet uit de beschermingsperimeter gesloten. De walgracht is weliswaar overbouwd, maar zonder dat het bodemarchief er volgens aanwijzingen van de eigenaar volledig is verstoord. De walgracht en de resten ervan worden ook besproken in het inhoudelijk dossier bij de erfgoedkenmerken en -elementen. Omdat de recente constructies geen erfgoedwaarde hebben, worden ze 'boven het maaiveld' van bescherming uitgesloten. De ondergrond is echter archeologisch waardevol.

De commissie merkt op dat de culturele erfgoedwaarde volledig wordt toegespitst op de Eerste Wereldoorlog. Voor een aantal hoeves bestaat echter ook een link met de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog. De commissie vraagt daarom te onderzoeken of de beschrijving van de culturele erfgoedwaarde voor de hoeve 't Geuzegat in die zin kan uitgebreid worden.

Antwoord:

De culturele erfgoedwaarde van de wederopbouwhoeve 't Geuzegat' wordt niet uitgebreid met een verwijzing naar de impact op de hoeve van de Tweede Wereldoorlog. Het gemeenschappelijke kenmerk van de voor bescherming geselecteerde hoeves is hun wederopbouw na de Eerste Wereldoorlog. De wederopbouw van verwoeste landbouwstreken na WO I was een regionaal, meer zelfs, een nationaal én internationaal fenomeen. Deze bovenlokale dimensie van de wederopbouw motiveert de culturele waarde die aan de beschermingswaardige hoeves wordt toegekend.

De rol van de wederopbouwhoeve 't Geuzegat' tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft een beperkte historische betekenis, maar is niet bepalend voor de culturele waarde. De enige schade die de hoeve ondervond, was de inundatie van de omgevende landerijen.

De commissie vraagt voor de hoeve 't Geuzegat' het toekennen van de archeologische waarde verder te motiveren. Op de site zijn namelijk geen muurresten of bouwfragmenten van de vooroorlogse hoeve bewaard. Bovendien is de laatmiddeleeuwse walgracht ten gevolge van de oorlogsverrichtingen en de inplanting van een recente loods sterk verstoord en nog nauwelijks afleesbaar. Net als bij Foch Farm acht de commissie het archeologisch potentieel van de hoeve 't Geuzegat' aldus minder evident.

Antwoord:

Onroerend Erfgoed schat het archeologisch belang van de hoeve 't Geuzegat' wel degelijk hoog in. De hoeve wordt reeds in de tweede helft van de 17de eeuw op een figuratieve kaart weergegeven. Op typologische gronden mag echter verwacht worden dat het om een laatmiddeleeuwse landbouwnederzetting gaat. Ondanks de verstoringen door het oorlogsgeweld tijdens de Eerste Wereldoorlog blijft het bodemarchief van het perceel binnen de historische walgracht hoe dan ook belangrijk. Dat behalve de opstaande muren ook de funderingen zeer zwaar onder de oorlogsdestructie te lijden hadden en bij de wederopbouw niet gerecupereerd werden, sluit immers de aanwezigheid van vooroorlogse restanten in het bodemarchief niet uit.

Aan de hoeve 't Geuzegat' geen archeologische waarde toekennen zou een negatie inhouden van de informatie die in het bodemarchief nog ligt opgeslagen en een passend beheer van deze informatiebron onmogelijk maken. Op vraag van de commissie wordt de archeologische waarde in het inhoudelijk dossier én in het beschermingsbesluit wel nog verder gemotiveerd.

De commissie vraagt voor de hoeve 't Geuzegat' te verduidelijken waarom geen industrieel-archeologische waarde wordt toegekend. Het inhoudelijk dossier wijst nochtans op de behouden functie van het voederhok: *"Tot op vandaag staan in deze ruimte nog altijd toestellen om voedergranen te vermalen en te mengen. Voor het vermalen wordt sinds decennia een boerenmolen met kunststenen van het inmiddels verdwenen constructie- en molenstenenbedrijf Theuninck uit Diksmuide gebruikt. Ook de grote afsluitbare houten graanbak is nog aanwezig."* De houten graanbak werd tevens fotografisch geregistreerd. De commissie merkt op dat het ministerieel besluit evenwel niet naar de boerenmolen of graanbak verwijst. De reden hiervoor is onduidelijk.

Antwoord:

De informatie over de boerenmolen en de graanbak is documentair bedoeld om aan te geven wat vroeger in een voederhok aan uitrusting mocht verwacht worden. Naar deze elementen wordt in het ministerieel besluit bewust niet verwezen om de huidige landbouwfunctie niet te hypothekeren. Zo gaf de eigenaar mee dat de maalstenen van de boerenmolen, waarmee de zelf geteelde veevoedergranen worden vermalen, niet meer optimaal werken en hij binnen afzienbare tijd de boerenmolen zal moeten vervangen door een intussen tweedehands aangekochte cilindermolen.

De commissie merkt op dat voor geen enkele hoeve wordt geuid of deze momenteel een actief landbouwgebruik kent. Nochtans is dergelijke informatie van belang om een realistische beheersvisie te kunnen formuleren. De commissie benadrukt dat de bescherming van actieve wederopbouwhoeves geenszins mag leiden tot het verdwijnen of hypothekeren van de agrarische functie. De commissie vraagt daarom – waar relevant – aan de beheersdoelstellingen toe te voegen dat een blijvende actieve landbouwuitbating mogelijk is.

Antwoord:

De wederopbouwhoeve 't Geuzegat' is nog in gebruik als landbouwbedrijf. Om de actieve landbouwfunctie expliciet aan te geven wordt in het inhoudelijk dossier de volgende zin toegevoegd: "Vandaag kent de wederopbouwhoeve nog altijd een actief landbouwgebruik". In het ministerieel besluit werd in tegenstelling tot het advies van de VCOE met de derde beheersdoelstelling wel gewezen op het actuele landbouwbedrijvigheid. In deze doelstelling staat gestipuleerd: "de hoevegebouwen bewaren tot op vandaag grotendeels hun oorspronkelijke functie: het huis heeft een woonfunctie en het langgestrekte stalvolume wordt gebruikt voor het stallen van vee. Het schuur- en wagenhuisvolume doet dienst als berging van landbouwmaterieel. Deze functies kunnen ongewijzigd verdergezet worden. Een herbestemming die de draagkracht van het gebouw niet overschrijdt - afgetoetst met de stedenbouwkundige randvoorwaarden - behoort eventueel tot de mogelijkheden. Een herbestemming mag geen negatieve impact hebben op de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen. Bij onderhoud, restauratie of eventuele herbestemming dient terdege rekening gehouden te worden met de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen, van zowel het interieur als het exterieur."

De commissie merkt op dat de beheersvisie veel aandacht besteedt aan de gebruikte materialen (baksteenmetselwerk, voegwerk, houtwerk) en hun herstel. De commissie beoordeelt dit als positief. De commissie vraagt hierbij wel aan te vullen dat bewaren steeds voorgaat op vernieuwen. Dit veronderstelt vakkundig onderhoud en conserverende ingrepen.

Antwoord:

De bepaling dat bewaren voorgaat op vernieuwen, is toegevoegd aan de eerste beheersdoelstelling. Wel is de formulering "indien mogelijk" gebruikt in de plaats van "steeds", om bij toekomstig beheer de vervanging van niet meer herstelbare materialen en onderdelen mogelijk te maken.

De commissie merkt op dat voor hoeve 't Geuzegat een aantal doelstellingen (1°, 10° en 11°) refereren aan de archeologische erfgoedwaarde. Zo wordt onder meer het uitvoeren van een voorafgaand archeologisch onderzoek opgelegd. De commissie heeft evenwel vragen bij het archeologisch potentieel van de site en vraagt deze doelstellingen te herbekijken in relatie tot de verder onderbouwing van de archeologische waarde.

Antwoord

Zoals hoger reeds gestipuleerd schat de commissie het archeologisch belang van de hoeve 't Geuzegat' onvoldoende in. De verstoringen door het oorlogsgeweld tijdens de Eerste Wereldoorlog impliceren geenszins dat in het bodemarchief van het perceel binnen de historische walgracht alle sporen van de vooroorlogse ontwikkelingsgeschiedenis van de hoeve zijn gewist. Daarom blijft het aangewezen om ingrepen in de bodem binnen en ter hoogte van het walgrachttracé voorafgaandelijk aan archeologisch onderzoek te onderwerpen. De initiele beheersdoelstellingen 1°, 10° en 11° blijven bijgevolg ongewijzigd behouden.

De commissie wijst er met betrekking tot de aanbeveling om de voormalige moestuin bij hoeve 't Geuzegat te herstellen, op dat het inhoudelijk dossier hieromtrent nauwelijks informatie aanreikt. Het ministerieel besluit maakt zelfs niet eens vermelding van de vroegere aanwezigheid van een moestuin. De commissie vraagt daarom deze doelstelling te schrappen.

Antwoord

De opmerking van de commissie is terecht. De 7° beheersdoelstelling wordt bijgevolg geschrapt.

De commissie vraagt voor hoeve 't Geuzegat te onderzoeken of een toelatingsplicht met betrekking tot het aanplanten van bomen en struiken wenselijk is. Dit gelet op beheersdoelstelling 8° waarin het aanplanten van veekeringshagen en bomen als mogelijkheid wordt opgenomen.

Antwoord

Precies om de beheersdoelstelling 8° op een passende manier te realiseren wordt in het ministerieel besluit het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van groenaanleg toelatingsplichtig gesteld (artikel 5, 5°, d).

De commissie formuleert ook nog enkele specifieke bemerkingen. Voor de hoeve 't Geuzegat stelt de beheersvisie: "*De verantwoordelijke waterloopbeheerder dient de nodige voorzieningen te treffen om water- en waterboderverontreiniging te vermijden. Verontreinigde ruimingsspecie dient steeds afgevoerd te worden.*" Het is voor de commissie onduidelijk hoe dit verband houdt met de specifieke erfgoedwaarden, erfgoedkenmerken en erfgoedelementen van de site.

Antwoord:

Deze bepaling staat in het beschermingsbesluit inderdaad niet op zijn plaats en wordt dan ook geschrapt.

Conclusie: het advies van de VCOE heeft invloed op de criterianota, het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

De criterianota werd als volgt aangepast:

- De criteria voor de selectie van hoeves die nieuw kunnen worden opgenomen in de inventaris van het bouwkundig erfgoed, worden toegelicht in een voetnoot.
- Figuur 6 wordt bijkomend geduid in het onderschrift. Hierin wordt gewezen op het kleine aantal hoeves die momenteel nog in aanmerking komen voor opname in de inventaris.
- Een overzichtstabel met de erfgoedwaarden van de voor bescherming geselecteerde hoeves is toegevoegd.

Het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

- In artikel 1 van het beschermingsbesluit wordt de zinsnede "*omvattende het hoeve-erf met het boerenhuis met twee opkamers, het aan het boerenhuis aanpalende langgestrekte stalvolume, het schuurvolume met hangar en stal, het wagenhuisvolume, de grachtrestanten en aansluitende graslanden met microreliëf*" geschrapt.
- In de documentatiebijlage worden de recente constructies op de figuur 33 aangegeven.
- De culturele erfgoedwaarde wordt niet uitgebreid met een link naar de Tweede Wereldoorlog.
- In het inhoudelijk dossier en in het beschermingsbesluit wordt de archeologische waarde verder gemotiveerd.
- In het inhoudelijk dossier wordt de zin "*Vandaag kent de wederopbouwhoeve nog altijd een actief landbouwgebruik*" toegevoegd. In het beschermingsbesluit was dit gebruik reeds vermeld.
- De bepaling dat bewaren voorgeeft op vernieuwen, is toegevoegd aan de eerste beheersdoelstelling. Wel is de formulering "indien mogelijk" gebruikt in de plaats van "steeds", om bij toekomstig beheer de vervanging van niet meer herstelbare materialen en onderdelen mogelijk te maken.
- De beheersmaatregel 7° met betrekking tot de aanbeveling tot heraanleg van de moestuin wordt geschrapt.

- In de beheersmaatregel met betrekking tot de walgracht wordt de volgende bepaling geschrapt: *"De verantwoordelijke waterloopbeheerder dient de nodige voorzieningen te treffen om water- en waterboderverontreiniging te vermijden. Verontreinigde ruimingsspecie dient steeds afgevoerd te worden."*

1.4. Opmerkingen van de zakelijkrechthouders

Het agentschap Onroerend Erfgoed vroeg op 16 januari 2019 opmerkingen aan de zakelijkrechthouders (Onroerenderfgoeddecreet artikel 6.1.3.).

De zakelijkrechthouders gaven geen opmerkingen over deze bescherming.

Conclusie: de opmerkingen hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.5. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige bescherming

De uitgebrachte adviezen hebben invloed op de criterianota, het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

De criterianota werd als volgt aangepast:

- De criteria voor de selectie van hoeves die nieuw kunnen worden opgenomen in de inventaris van het bouwkundig erfgoed, worden toegelicht in een voetnoot.
- Figuur 6 wordt bijkomend geduid in het onderschrift. Hierin wordt gewezen op het kleine aantal hoeves die momenteel nog in aanmerking komen voor opname in de inventaris.
- Een overzichtstabel met de erfgoedwaarden van de voor bescherming geselecteerde hoeves is toegevoegd.

Het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

- In artikel 1 van het beschermingsbesluit wordt de zinsnede 'omvattende het hoeve-erf met het boerenhuis met twee opkamers, het aan het boerenhuis aanpalende langgestrekte stalvolume, het schuurvolume met hangar en stal, het wagenhuisvolume, de grachtrestanten en aansluitende graslanden met microrelief' geschrapt.
- In de documentatiebijlage worden de recente constructies op figuur 33 aangegeven.
- De culturele erfgoedwaarde wordt niet uitgebreid met een link naar de Tweede Wereldoorlog.
- In het inhoudelijk dossier en in het beschermingsbesluit wordt de archeologische waarde verder gemotiveerd.
- In het inhoudelijk dossier wordt de zin *"Vandaag kent de wederopbouwhoeve nog altijd een actief landbouwgebruik"* toegevoegd. In het beschermingsbesluit was dit gebruik reeds vermeld.
- De bepaling dat bewaren voorgaat op vernieuwen, is toegevoegd aan de eerste beheersdoelstelling. Wel is de formulering "indien mogelijk" gebruikt in de plaats van "steeds", om bij toekomstig beheer de vervanging van niet meer herstelbare materialen en onderdelen mogelijk te maken.
- De beheersmaatregel 7° met betrekking tot de aanbeveling tot heraanleg van de moestuin wordt geschrapt. Hierdoor wordt de volgorde van de nummering van de beheersdoelstellingen 8° tot en met 11° aangepast naar 7° tot en met 10°.
- In de beheersmaatregel met betrekking tot de walgracht wordt de volgende bepaling geschrapt: *"De verantwoordelijke waterloopbeheerder dient de nodige voorzieningen te treffen om water- en waterboderverontreiniging te vermijden. Verontreinigde ruimingsspecie dient steeds afgevoerd te worden."*